

H.C. Andersens Orientalske Have

TEKST SIDSE OG LARS JUNCKER
FOTOS KARL RAVN, LARS JUNCKER

Året er 1995, København er udnævnt til at være Europas kulturhovedstad det følgende år, "Kulturby '96". I den forbindelse beslutter Have & Landskabsrådet at opføre 17 temahaver i Valby Parken. Ideen er at samle det grønne fags "leverandører" såsom havearkitekter, anlægsgartnere og diverse vareleverandører, f.eks. planteskoler og belægningsleverandører. Tilslutning til ideen er stor, selvom de implicerede ikke vil modtage nogen form for honorar, bortset fra de to projektledere fra henholdsvis Haveselskabet og sammenslutningen af Danske Anlægsgartnere. Vidt forskellige temaer bliver valgt, f.eks. Frugthaven, Staudehaven, Den Handicapvenlige Have, Den Sommerblomstrende Have, Køkkenhaven osv. Arkitekter med lyst og kendskab til de enkelte temaer begynder herefter at tegne de cirkulære temahaver til brug for de udførende anlægsgartnere og leverandører.

EN JAPANSK/KINESISK HAVE - I EN DANSK KULTURBY?

Mit anlægsgartnerfirma JunckerHaven bliver ligeledes adspurgte, om vi vil være interesserede i at opbygge Vand- eller Stenhaven. Det svarer jeg omgående ja til, dog under forudsætning af at haven kan få et touch af japansk inspiration; der netop er virksomhedens speciale. Have & Landskabsrådet er dog meget betænkelige over for denne idé, idet det var lige lovligt langt fra, hvad en dansk Kulturby-hovedstad skal vise. MEN - ned fra himlen kommer ideen om at skabe en eventyrhave opbygget omkring H.C. Andersens eventyr "Nattergalen" og grundpillen til H.C. Andersen Orientalske Have bliver hermed lagt. Jeg finder sammen med den nyuddannede Landskabsarkitekt Dina Ingerslev Nielsen, som på dette tidspunkt netop har lavet speciale på Landbohøjskolen om haverne fra Kina og Japan. Dina tegner haven som var beskrevet i Nattergalen:

Lars Juncker, 37, anlægsgartner, indehaver af anlægsgartnerfirmaet JunckerHaven. Lars fik i en ganske ung alder interessen for det grønne fag og ikke mindst for den japansk inspirerede havekunst. Dette har bragt ham til Japan og Kina - på studietur i tempelhaven flere gange, bl.a. en tur med hele firmaet som følge. Seneste tur var i efteråret 2004, hvor Lars og firmaets

førstemand blev optaget på The Kyoto University of Art and Design - et seminar kun 25 personer om året på verdensplan optages på. Sidse Juncker, 34, medarbejdende ægtefælle. Har uddannelse og arbejdsbaggrund som reklametegner og tekstforfatter. Har desuden arbejdet på planteskole samt som medhjælper "i marken" i JunckerHaven. Nu varetager Sidse virksomhedens bogholderi, markedsføring, personalepleje m.v. JunckerHaven, 15 år, beskæftiger 12 veluddannede medarbejdere. Firmaet arbejder med alt indenfor anlægsgartnerfaget, med individuelle løsninger med sten, vand og planter som speciale - japansk inspiration. Se mere på www.junckerhaven.dk

"Kejseren af Kina hører om den fantastiske nattergal, som opholder sig i hans have. For at finde Nattergalen vandrer han gennem en skov, over en blomstrende eng, igennem bjerge og til fiskerhytten ved vandet, hvor han til slut hører Nattergalens smukke sang der får Kejseren til at sande skønheden i det enkle - i naturens hjerte".

Tegningen overdrages til mig og jeg begynder at finde alle de leverandører, som er nødvendige for projektet. Det lykkes, selvom kravet er f.eks. at levere planter i fuld størrelse. Allerød Planteskole bakker mig heldigvis op (som de altid gør), ligeså leverandører af pileflethegn, mønstrede belægningssten og ikke mindst Thorshunde Træ, der leverer alt til den spændende kinesisk inspirerede pavillon. 30 tons norsk granit bliver importeret og transporteret til Valby parken - men det slutter ikke her. Vi mangler også folie, pumper o. lign. til sø og vandfald, samt trædesten og broer. Sågar et par kinesiske granitløver skal vogte ved havens indgang. Heldigvis har jeg et godt venskab med indehaveren af firmaet Vandihaven, i Brøndby, Hans Jørgen Pedersen. Hans Jørgen tager til Kina hvert år for at importere netop disse granitprodukter, og han inviterer mig med på en spændende rundrejse i efteråret 1995. Det giver mig en god ballast at opleve de kinesiske haver i Beijing og Suzhou, som Dina også har besøgt.

H.C. Andersens Orientalske Have

KINA OG JAPANS HAVER – LIDT HISTORIE

Den kinesiske havetradition stammer helt tilbage fra det første årtusind og er meget speciel. For at forstå de kinesiske stenhaver forudsættes et kendskab til kineserens livssyn og landskabsopfattelse. Yin & Yang, den vilde natur og det frodige bjerglandskab er hvert et besjælet element. Mennesker, træer og sten er ligeværdige skabninger i universet. Når naturen genskabes i en have, vil stenenes karakter og personlige egenskaber danne grundlag for, hvordan de indarbejdes i helheden. Den kinesiske malerkunst, typisk vist på ruller, har givet megen inspiration til udformningen af haverne. Her er proportionerne ikke nødvendigvis korrekte og vandfaldet kan f.eks. godt ligge under vandet. Tyngdeloven synes ophævet. Ligeså havene og stenene, som typisk anbringes med tyngdepunkter faretruende højt. De japanske haver er derimod langt mere tro mod naturen og meget harmoniske i sit udtryk. Sten, vand og planter indgår i skønt samspil, og man kan knapt skelne den menneskeskabte have fra den omkringliggende natur. Ikke desto mindre er den japanske have udsprunget af kinesisk (og koreansk) havekunst helt tilbage i år 700, hvor japanerne hentede kinesiske og koreanske håndværkere til den gamle japanske kulturhovedstad Nara for at udforme haver. Japaneren har siden da udviklet den japanske have til at være et subliment opholdssted, hvor man kan være tæt på sig selv, sin gud og naturen.

Senere i år offentliggøres programmet for Havens Dag i år på www.vejpark.kk.dk. Informationer i øvrigt kan også findes på www.junckerhaven.dk - se udstillinger.

ORIENTALSK HAVE

FØRSTE SPADESTIK

Opbygningen af haven startede i januar 1996 i en utaknemmelig vinter. Pladsen udvalgte under hensyntagen til samspillet mellem omkringliggende træer og buske, så virkningen af "det lånte sceneri" kan skabes - ligesom det japanske forbillede, men en tankegang, der er fjern for en vesterlænding, som så vidt muligt gemmer sig i sit eget rum. En skov af bambus etableres, en blomstrende eng af Iris, et bjerglandskab i form af kuperet terræn og norske fjeldsten. Vandet i form af en centralt liggende sø med en udmundning i det skjulte, i form af et udtørret bækleje og rislende vand fra kildevæld. Fiskerhytten, den kinesiske træpavillon, opbygges af en kreativ tømrer.

Den Orientalske Have står færdig ved indvielsen den 1. juni 1996 - på min 30 års fødselsdag - oven i købet. Jeg får sågar lov at dele denne dag med Prinsesse Alexandra, som åbner udstillingen.

HAVEN EFTER ÅBNINGSDAGEN

Siden åbningen er haven blevet vedligeholdt af Københavns Kommunes vej & Park afdeling og Junckerhaven i samarbejde. Haven er meget besøgt og befinder sig i et offentligt rum; Derfor er det sket at alle bambuserne, som omkranser haven, har været stjålet - selv Kejseren i form af en udskåret elmetræstamme på ca. 700 kg har været på en vandring på 100 meter, inden tyvene tilsyneladende blev trætte og lod ham være. Vi forsøger dog at holde haven i skik, senest ved spændende beskæringstekniker, som vi har lært os på rejser i Japan. Hvert år den 1. søndag i august afholder Københavns Kommune "Havens Dag" med bl.a. rosenkåring i Rosenhaven tæt derved, samt forskellige happenings i haverne. Vi har f.eks. afholdt traditionel japansk duftceremoni og oplæsning af eventyr v/ "H.C. Andersen" i haven.

Når vi vedligeholder haven, kommer vi i tæt kontakt med "brugerne" af haven. De fortæller om deres afslappende ophold i haven, som har givet dem en masse oplevelser; lige som vi har tænkt det fra starten. Et brandmandsjak nyder f.eks. dagligt deres frokost i haven. Yngre og ældre har deres gang i parken og besøger haverne. Her følges den kontinuerlige udvikling i haverne ved tilvækst og beskæring, men også årstidernes forskellige indvirkning på stemningen.

Slutteligt kan jeg berette, at nattergalen faktisk har indfundet sig i haven på det sidste. Eventyret synes fuldført ikke mindst nu, hvor får H.C. Andersen jo også får lidt ekstra opmærksomhed i forbindelse med hans 200 års fødselsdag - god fornøjelse og god havevandring.

Eventyrhaveinspiration

"I China veed Du jo nok er Keiseren en Chineser, og Alle de han har om sig ere Chinesere. Det er nu mange Aar siden, men just derfor er det værd at høre Historien, før man glemmer den! Keiserens Slot var det prægtigste i Verden, ganske og aldeles af fiint Porcelain, saa kostbart, men saa skjørt, saa vanskeligt at røre ved, at man maatte ordentlig tage sig iagt. I Haven saae man de forunderligste Blomster, og ved de allerprægtigste var der bundet Sølvklokker, der klingede, for at man ikke skulde gaae forbi uden at bemærke Blomsten. Ja, Alting var saa udspeculeret i Keiserens Have, og den strakte sig saa langt, at Gartneren selv ikke vidste Enden paa den; blev man ved at gaae, kom man i den deiligste Skov med høie Træer og dybe Søer. Skoven gik lige ned til Havet, der var blaat og dybt; store Skibe kunde seile lige ind under Grenene, og i disse boede der en Nattergal, der sang saa velsignet, at selv den fattige Fisker, der havde saa meget andet at passe, laae stille og lyttede, naar han om Natten var ude at trække Fiskegarnet op og da hørte Nattergalen. "Herre Gud, hvor det er kjønt!" sagde han, men saa maatte han passe sine Ting og glemte Fuglen; dog næste Nat naar den igjen sang, og Fiskeren kom derud, sagde han det samme: "Herre Gud! hvor det dog er kjønt!"

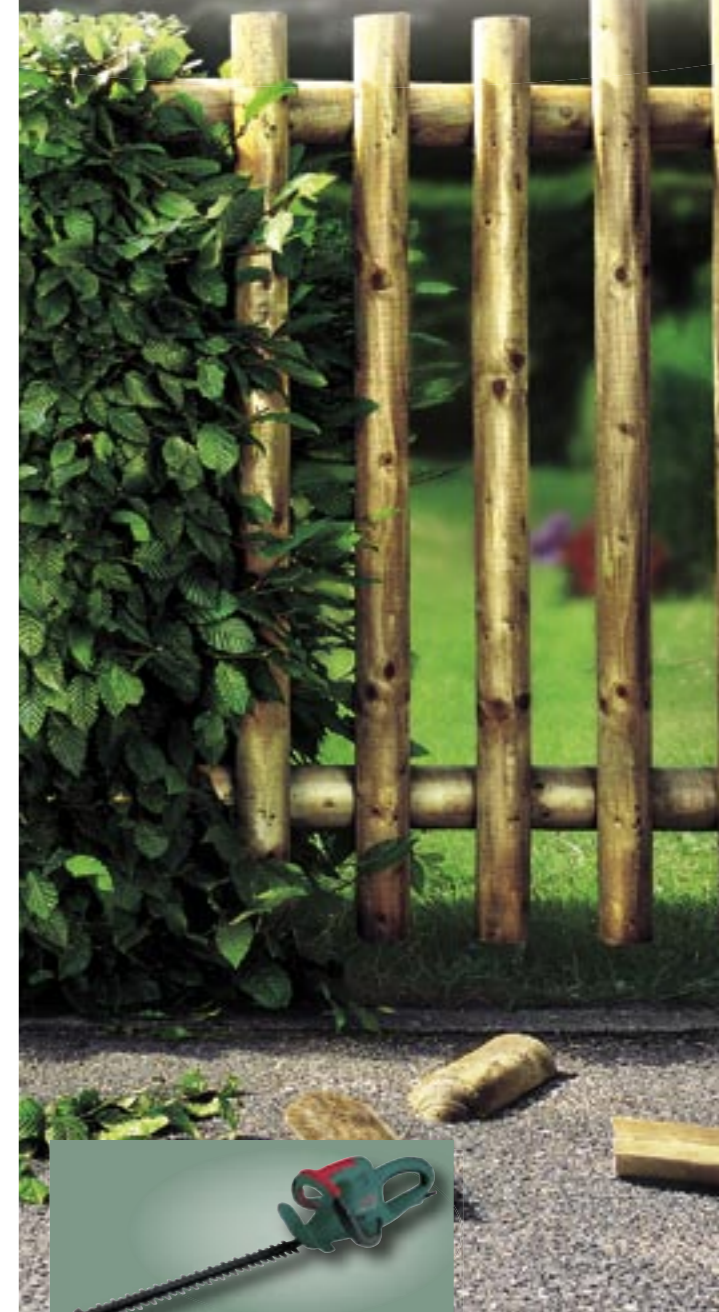
Fra alle Verdens Lande kom der Reisende til Keiserens Stad, og de beundrede den, Slottet og Haven, men naar de fik Nattergalen at høre, sagde de Allesammen: "Den er dog det bedste!"
H.C. Andersen "Nattergalen"

En gammel, kinesisk havekyndig skrev: "Hvis du kan finde et afsondret sted i al larmen, er der ingen grund til at længes efter fjernliggende steder. Når du har tid til at slappe af, er du allerede ved dit mål, og når du har lyst, kan du tage dine venner med på vandring."

Bag høje mure gendigtedes således naturens styrke og mildhed. Inspirationen til denne have er hentet såvel i orientens haver som i eventyret om nattergalen. I eventyret af H. C. Andersen er det fuglens smukke sang, der får kejseren af Kina til at sande skønheden i det enkle - i naturens hjerte. Står du uden for havens port og kigger ind, ser du blot bambus og lyset, der spiller mellem stænglerne. Resten af haven er endnu skjult. Når du træder ind i haven vil du se, at der er to veje, du kan vælge. Du kan tage den brede, belagte sti til venstre, og du vil på kort tid nå frem til havens pavillon, hvor du kan sætte dig og skue ud over den del af haven, du endnu ikke har betrådt.

Vælger du derimod den smalle grussti til højre, kommer du gennem en skov af bambus over et udtørret bækleje. Nu står du i en blomstrende og frodig eng og har udsigt over en lille sø. På den modsatte side af søen ser du en pavillon. Du har dog lang vej endnu. Først skal du over bakker, forbi en rislende kilde, gennem endnu en eng. Over en lille bro - og så minsandten - er du nået frem til pavillonen. Har du tid til at dvæle en stund, er stedet her.

Utrolig ydeevne. Bosch hækkeklippere.

Du bliver begejstret! Et billede siger mere end 1000 ord - siges der. Derfor viser vi her det unikke særpræg ved Bosch hækkeklippere - klippeskæret. Dette skær er på alle Bosch hækkeklippere laserskåret i en nøjagtig vinkel på 90°. Overskæret er herudover diamantslebte i en meget plan vinkel på kun 30°. Dette giver et særdeles effektivt og fint klipperesultat. Og som sidegevinst et meget lavt støj- og vibrationsniveau for optimal arbejds komfort. Bosch program af både el- og akku-hækkeklippere løser alle opgaver fra smalle og mindre hække til brede og større hække. Fås i dit lokale byggemarked.
www.bosch.dk

